

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ  
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ  
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ  
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА  
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»  
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)  
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)  
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)  
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

## **ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ**

### *VII Міжнародної конференції*

**Актуальні проблеми освітнього  
процесу в контексті європейського вибору України**

*14 листопада 2024 року*

Київ  
Видавництво Ліра-К  
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою  
Київського національного університету будівництва і архітектури  
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

**Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України:** матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність  
їх автори.*

УДК 37.09

## Список використаних джерел

1. О. Г. Муромцева. Германізм // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні, Інститут української мови; ред. В.М. Русанівський [та ін.]. — К. : Українська енциклопедія, 2000.
2. Лопушанський В.М., Пиц Т. Б. Німецькомовні лексичні запозичення в говорах Західної України: Навч. посібник для студ. III—V курсів фак. ром.-герм. філ. — Дрогобич: Відродження, 2000.
3. Тарас Пиц м. Дрогобич До історії дослідження німецьких запозичених слів в українській мові 2013.
4. Акуленко В.В. Німецький вплив на розвиток української мови: проблеми методології // Мовознавство. — 1997. — № 1. — С. 12–19.
5. Гвоздяк О. Запозичення з німецьким етимомом у структурі українських говірок Закарпаття // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. — Ужгород, 2008. — Вип. 12. — С. 116–118.
6. Давиденко О.М. Фоно-орфографічна асиміляція німецьких запозичень в українській мові (на основі лексики роману П. Козланоюка «Юрко Крук») // Питання романогерманської філології та методики викладання іноземних мов. — 1975. — Вип. 2. — С. 106–110.
7. <https://goroh.pp.ua/>

### УДК 796.01

*Гасанова Саїда Фарухівна,*

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту,*

*доцент кафедри фізичного виховання і спорту*

*Київського національного університету*

*будівництва та архітектури;*

***Беженар Павло Вікторович,***

*здобувач вищої освіти навчальної групи ФВСм-24,*

*Київського національного університету*

*будівництва та архітектури*

## ВИХОВАННЯ ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ СПОРТСМЕНА В ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ

Успішні спортивні досягнення залежать не тільки від фізичних можливостей, але й від розвинених вольових якостей, таких як витривалість, самоконтроль, рішучість, наполегливість і здатність долати труднощі. В умовах постійної конкуренції та високих вимог до результатів вольові якості стають ключовими для досягнення успіху. Формування цих якостей є важливим не тільки для професійних спортсменів, а й для людей, які займаються фізичною культурою на аматорському рівні, оскільки вольові риси

сприяють підвищенню мотивації, самодисципліни та життєстійкості. Заняття фізичною культурою та спортом створюють умови для розвитку цих якостей через подолання фізичних і психологічних навантажень, що позитивно впливає на загальний розвиток особистості.

Виховання вольових якостей спортсмена в процесі занять фізичною культурою є важливим елементом його загальної підготовки, що має велике значення для досягнення успіху в спорті. Воля – це здатність людини свідомо керувати своїми діями, долати труднощі, досягати поставлених цілей, незважаючи на перешкоди. У спорті воля стає необхідною для подолання фізичних та психологічних труднощів, зокрема в умовах змагань та інтенсивних тренувань.

Формування вольових якостей починається з раннього етапу спортивної діяльності, коли спортсмен вчиться керувати своїми діями, проявляти дисципліну та самоконтроль. Регулярні заняття фізичною культурою та спортом створюють умови, за яких спортсмену необхідно докладати вольові зусилля, щоб досягти певних результатів. Систематичність тренувань, виконання складних вправ і прагнення до покращення результатів виховують такі якості, як наполегливість, витривалість і цілеспрямованість [1].

Однією з важливих вольових якостей є витривалість – здатність долати фізичне і психічне навантаження протягом тривалого часу. Виховання витривалості вимагає від спортсмена терпіння і стійкості до стресу. Наполегливість, яка полягає в здатності продовжувати роботу над досягненням цілі, незважаючи на невдачі, також є невід'ємною частиною вольової підготовки. Тренери відіграють ключову роль у стимулюванні розвитку цих якостей через створення складних завдань, які вимагають від спортсмена максимальних зусиль.

Також значущим є розвиток рішучості – здатності швидко приймати рішення в складних ситуаціях. У спортивній діяльності часто виникають моменти, коли необхідно оперативно реагувати на зміну умов, і спортсмен повинен бути готовим до прийняття правильних рішень під час змагань або тренувань.

Важливим аспектом виховання вольових якостей є мотивація, оскільки вона визначає рівень вольового зусилля, яке спортсмен готовий докласти для досягнення успіху. Висока внутрішня мотивація сприяє розвитку таких якостей, як терпіння, цілеспрямованість та дисципліна. Зовнішні стимули, як от підтримка тренера або команди, також можуть позитивно впливати на розвиток волі [2].

Засобами для розвитку вольових якостей є фізичні вправи, які потребують значних вольових зусиль. У процесі формування цих якостей використовуються різноманітні методи фізичної, технічної та тактичної підготовки, що також передбачають активну участь волі. Особливу роль у цьому відіграє змагальний метод. До основних методичних прийомів стимулювання вольових зусиль спортсмена належать схвалення, вимоги, вправи, а також покарання та інші підходи [1].

Таким чином, виховання вольових якостей у спортсмена в процесі занять фізичною культурою відбувається через систематичну підготовку, подолання труднощів та постійну роботу над собою. Ці якості допомагають спортсмену не лише досягати високих спортивних результатів, але й розвивати особистісну стійкість та характер, що є важливим у будь-якій сфері життя.

Виховання вольових якостей спортсменів є невід'ємною частиною їхньої фізичної підготовки, що сприяє досягненню високих спортивних результатів. Фізичні вправи, які вимагають прояву вольових зусиль, у поєднанні з методами технічної і тактичної підготовки, допомагають розвивати такі важливі якості, як витривалість, наполегливість, самоконтроль і рішучість. Особливе місце займає змагальний метод, який стимулює спортсменів проявляти максимальні зусилля в умовах суперництва. Використання методичних прийомів, таких як схвалення, вимоги та покарання, сприяє ефективній мотивації та стимулюванню вольових якостей спортсменів. Загалом, систематичне виховання вольових якостей сприяє не лише фізичному, але й особистісному розвитку спортсменів, допомагаючи їм досягати успіху як у спорті, так і в житті.

#### **Список використаних джерел**

1. Кравченко Т. П., Троценко Т. Ю., Базилевич Н. О. Особливості виховання у студентської молоді морально-вольових якостей під час занять фізичною культурою. Молодий вчений № 4.1 (68.1) квітень, 2019 р. С. 12–16.

2. Шамич О.М. Фізична культура і спорт як основа здоров'я і благополуччя особистості: навчальний посібник /О.М. Шамич, Л.З. Сердюк, Г.В. Іваннікова/ –К. : Талком, 2023. – 131 с. <https://repository.knuba.edu.ua/items/0556ed25-7d1e-40cd-bfd3-0b908aefa24d>

<i>Nataliia Vasylyshyna</i>	
VITAL IMPORTANCE OF TEACHING BUSINESS ENGLISH TO UNIVERSITY STUDENTS MAJORING FOR THE SPECIALTY 292 “INTERNATIONAL BUSINESS” IN 21-ST CENTURY.....	61
<i>Височанська Анна Василівна</i>	
ПАРТНЕРСТВО ОСВІТИ ТА ІННОВАЦІЙ.....	62
<i>Вітрук Ольга Євгенівна, Сало Вікторія Василівна, Тимченко Аліна Олексіївна</i>	
ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ДО НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	66
<i>Вовк Богдан Іванович</i>	
ДУАЛЬНА ОСВІТА: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ ТА ЗАРУБІЖНІ ПРАКТИКИ ..	70
<i>Войтенко Оксана Антонівна, Литнев Антон Олегович</i>	
СКРИНІНГ ТА ТЕСТУВАННЯ СПЕЦИФІЧНИХ ВИДІВ СПОРТУ .....	72
<i>Войтенко Оксана Анатоліївна, Пікущий Данило Романович</i>	
ВИТРИВАЛІСТЬ СПОРТСМЕНА І МЕТОДИКА ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ В СХІДНИХ ЄДИНОБОРСТВАХ.....	76
<i>Войтенко Олена Василівна</i>	
ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ.....	80
<i>Вольф Олександр Олександрович</i>	
ТРЕНІНГ ПРОТИ АГРЕСИВНОСТІ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ПРАВОПОРУШНИКАМИ. ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ.....	83
<i>Вороніна-Пригодій Дар'я Анатоліївна</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ІНКЛЮЗІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ.....	86
<i>Гадай Елла Костянтинівна, Репіна Ірина Юріївна, Борисенко Олена Іванівна</i>	
ВПЛИВ ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ НА ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЕКСИКИ.....	89
<i>Гасанова Саїда Фарухівна, Беженар Павло Вікторович</i>	
ВИХОВАННЯ ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ СПОРТСМЕНА В ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ.....	92

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ  
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ  
В КОНТЕКСТІ  
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.  
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.  
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.  
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»  
Свідоцтво № 3981, серія ДК.  
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1  
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77  
Сайт: [lira-k.com.ua](http://lira-k.com.ua), редакція: [zv\\_lira@ukr.net](mailto:zv_lira@ukr.net)